1846. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 29 APRIL.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 April.

Z. M. heeft benoemd tot Grootkruis der Orde van den Nederl. Leeuw, den Minister van Staat W. H. A. C. Baron van Heeckeren van Kell, en tot Ridder dierzelfde Orde de Graaf van der Goltz, dienstdoende Kamerheer bij H. K. H. Mevrouw de Prinses Albert van Pruissen.

— Z. M. heeft de Heeren Mr. A. de Pinto en D. Polak Daniëls benoemd tot Leden der Godsdienstige Israëlitische Schoolcommissie, ressort 's Gravenhage.

— Tot Ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Vlaardingen is benoemd Jhr. J. L. van Pannhuys.

— De vraag, of de wet van 29 Nivose, 13de jaar, *betrekkelijk het ten koste van den Staat opvoeden van een kind, uit ieder gezin dat er zeven levenden telt*, hier te lande nog van kracht is en of, bij weigering van het bestuur, een vader van zeven kinderen geregtigd is, op grond daarvan, eene regtsvordering in te stellen, is op den 2den April jl. voor den Hoogen Raad bepleit, door Mr. W. Wintgens voor den eischer, C. J. Hoogland, en Mr. J. C. Faber van Riemsdijk, namens den Staat der Nederlanden.

Heden heeft de Proc.-Gen. van Maanen zijne conclusiën uitgebragt, en wel ten voordeele der ingestelde vordering. In eene uitvoerige rede heeft hij aangetoond, dat die wet niet door onbruik of anderzins is vervallen en eene regtsvordering oplevert, bij niet-voldoening aan derzelver bepalingen.

— Reeds in het begin van Januarij schreef men uit Berlijn (zie ons nommer van 9 Januarij) dat de Pruissische Regering tot Bisschop van Jeruzalem had verkozen den Heer Bolon, voormalig Israëliet en thans Zendeling en Predikant der Anglicaansche kerk te Berlijn. Dit berigt schijnt echter of bezijden de waarheid, of niet meer dan een loos gerucht te zijn geweest; althans in de *Morning Post* van den 21sten dezer leest men de volgende tijding: De Wel-Eerw. Heer Samuel Gobat, Vice-Principaal van het Protestantsch collegie van St. Julien op Malta, is door den Koning van Pruissen benoemd tot Bisschop van Jerusalem. Men weet, dat Dr. Alexander, de overleden Bisschop, benoemd was door Koningin Victoria, en dat het regt van benoeming beurtelings door beide Souvereinen wordt uitgeoefend. Bovenstaande keuze heeft algemeen genoegen gedaan. De Heer Gobat heeft langen tijd in Syrië gewoond, en verstaat het Arabisch volkomen. Hij zal weldra naar Engeland vertrekken, om aldaar gewijd te worden door den Aartsbisschop van Canterbury. Aanstaanden zomer begeeft hij zich naar Jeruzalem, na zijne vrienden in Pruissen bezocht te hebben.

's GRAVENHAGE, 27 April.

Heden middag om half drie ure is de Koninklijke familie per extra spoortrein uit deze Residentie naar Amsterdam vertrokken. Zaturdag ll. vertrok H. K. H. Prinses Albert van Pruissen van hier over Amsterdam en Utrecht naar het Loo en vervolgens naar Duitschland.

— In het verslag, door den Minister van Finantiën uitgebragt wegens het bedrag der staatsschuld, op de tijdperken van 1 Januarij 1844 en van 1 Januarij 1846, (zie ons vorig nommer) vindt men nog het volgende:

De bezwaren welke de droogmaking van het Haarlemmermeer voor de schatkist zal achterlaten, zijn nog niet met juistheid te bepalen.

De volgende opgaven daaromtrent zijn waarschijnlijk. Zij zijn gegrond op hetgeen deswege bij het Departement van Finantiën bekend is en uit de mededeelingen, welke Jhr. Gevers van Endegeest, Voorzitter van de Commissie voor die droogmaking, ons zoo uitvoerig als zulks hem mogelijk was, heeft gelieven te doen geworden.

Daaromtrent is bij de wet in 1839 toegestaan eene geldleening ten beloope van ƒ 8,000,000 (waarvan thans ƒ 6,000,000 zijn genegotieerd) doch voor de werken alleen, en zonder betaling der renten.

Bij de wet van 1843 zijn de renten tot in 1845 ad ƒ 1.300,000 en nog andere werken (thans tot ƒ 180,000 opgeloopen) ten laste dier geldleening gebragt. Daar komen nog bij eenige uitgaven, waarop bij het oorspronkelijke plan niet of niet genoegzaam was gerekend.

Dit een en ander beloopt te zamen nog ƒ 2,000,000 boven de oorspronkelijke raming der werken.

Het geheel der uitgaven zal dus ƒ 10,000,000 bedragen.

Het is te hopen en te verwachten dat de renten in 1846 en volgende jaren voor de oorspronkelijke leening van ƒ 8,000,000 verschuldigd onder de gewone uitgaven der begrooting zullen kunnen worden gedekt. De laatste ƒ 2,000,000 behoeven eerst in 1850 en 1851 voldaan te worden.

Eene matige berekening stelt de waarde der te verkoopen landerijen op ongeveer ƒ 3,500,000, bij afloop der verkaveling achtervolgens te gelde te maken in 1853, 1854 en 1855 en het bedrag van het zoogenaamde steeds oploopende waarborg fonds, reeds in 1856 op ƒ 1,000,000.

Deze baten gaandeweg gebruikende tot aflossing der geldleening zal er dus met 1856 daarop slechts ƒ 3.500,000 af te doen overblijven, en deze som, gevoegd bij de ƒ 2,000,000 welke boven de genegotieerde gelden aan dit belangrijk werk te koste moet worden gelegd, maken eene kapitale som van ƒ 5,500,000 uit, welke ten laste van den Staat overblijft. Van deze som zal eerst in de jaren 1850 of 1851 de ƒ 2,000,000 behoeven te worden uitgegeven.

Er is dus voor het einde van het jaar 1850, ter zake van deze beide onderwerpen, behoefte aan ƒ 7,812,000, en verder na 1856, nog aan ƒ 3,500,000.

Tot dekking van deze uitgaaf zal men bij de wet kunnen aanwijzen, nog in het loopende jaar 1846: *a.* het thans bestaande saldo van het fonds, ƒ 2,882,472.37; *b.* wegens domeinen in 1846 te ontvangen ƒ 1,148,379; *c.* de opbrengst van 1000 actiën in de Nederl. bank ƒ 1,500,000, wegens verkochte domeinen, in 1847 ƒ 1,148,379, in 1848 ƒ 1,148,379. Zoodat men met ult. Dec. 1848 kan rekenen op ƒ 7,827,609.37, terwijl men nog te ontvangen heeft, in 1849 ƒ 361,331, in 1850 ƒ 361,331, in 1851 ƒ 333,389. Totale opbrengst ƒ 8,884,140.37.

Eindelijk blijft een middel tot dekking voor de overblijvende ongeveer ƒ 1,200,000, in de opbrengst van zoodanige domeingoederen, welke voor verkoop geschikt geoordeeld kunnen worden.

Volgens de daarvan opgemaakte staten, kan men de waarde daarvan berekenen op eene kapitale som van ƒ 7,845,000, met welke tegeldemaking gaandeweg wordt voortgegaan.

— De Minister van Marine zal aanstaanden Vrijdag nog geene audientie verleenen.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden morgen ten elf ure eene Zitting gehouden.

Is ingekomen eene missive van den Minister van Binnenl. Zaken, ad interim, daarbij ter voldoening aan de artt. 221 en 226 der grondwet aan de Kamer toezendende een verslag omtrent den staat van de hooge, middelbare en lage scholen en over het armwezen, beide over 1844.

De Centrale afdeeling brengt haar verslag uit omtrent het wets-ontwerp, tot het toekennen van voordeelen aan den Franschen handel. Uit dit verslag blijkt, dat deze voordragt, wat de zaak zelve betreft, bij het onderzoek in de afdeelingen der Kamer, tot geene gewigtige bedenkingen aanleiding heeft gegeven. De beraadslagingen daarover worden vastgesteld op Woensdag.

Is ingekomen de navolgende missive van den Heer Nedermeijer van Rosenthal, waarvan de Voorzitter voorlezing laat doen.

MIJNHEER DE VOORZITTER!

Nadat de dag der openbare beraadslagingen over het door mij ingediende voorstel was bepaald, heb ik mededeeling ontvangen van het deswege opgemaakt algemeen verslag. Ik heb daaruit met leedwezen bespeurd, dat noch de breedvoerige toelichting der bewoegredenen en strekking van mijn voorstel, noch de verwijzing op de sedert deszelfs indiening veranderde omstandigheden, de gewenschte uitwerking ter overtuiging mijner medeleden heeft mogen uitoefenen.

In dezen stand van zaken kan en mag ik van de openbare beraadslagingen geene meerdere kracht ter overtuiging verwachten, en hoezeer ik het blijf betreuren, dat een voorstel, van welks aanneming ik heilzame gevolgen meende te kunnen hopen, de goedkeuring mijner medeleden niet heeft mogen wegdragen, zoo mag ik echter van hen geene doellooze tijdspilling vorderen, en vindt mij dus gedrongen mijn voorstel in te trekken, aan den tijd overlatende, om de juistheid mijner beschouwingen te regtvaardigen.

Ik verzoek U Hoog Ed. Gestr. om dit mijn besluit in deszelfs geheel ter kennis der Vergadering te willen brengen, enz.

De Voorzitter stelt voor om deze missive voor kennisgeving aan te nemen en te doen drukken, en tevens om het besluit, waarbij de beraadslaging over het

voorstel van den Heer Nedermeijer van Rosenthal op heden bepaald was, als niet genomen en vervallen te beschouwen, waarmede de Vergadering zich verenigt.

De Voorzitter stelt voor, de beraadslagingen over de ontwerpen van wet, uitmakende het 1ste boek van het Wetboek van Strafregt, te bepalen op aanstaanden Woensdag.

De Heer Uytwerf Sterling merkt op, dat er eenige hoofdverandering in die ontwerpen gebragt zijn, die het wenschelijk maken, dat de voordragten op nieuw in de afdeelingen worden onderzocht. Welligt zal het daardoor mogelijk worden, dat er nog nader eenige hoofdpunten in de ontwerpen veranderd worden.

De Heer van Twist bestrijdt dit voorstel. Hij kan het niet in de noodzakelijkheid eener nieuwe verzending aan de afdeelingen niet inzien. Men kan vooraf ligt begrijpen, hoe onbeteekenend het derde verslag der centrale afdeeling over dit onderwerp zijn zal. Het voornaamste punt, dat te behandelen is, bestaat in het cellulaire stelsel, en dat kan door een nieuw onderzoek in de sectiën niet tot eene oplossing worden gebragt.

Na nog eenige woordenwisseling over dit punt, wordt, met 29 tegen 20 stemmen, besloten, om de ontwerpen op nieuw naar de afdeelingen te verzenden.

Daarna gaat de Vergadering uiteen.

Na den afloop dezer zitting zijn de afdeelingen bijeengekomen over het ontwerp van wet betrekkelijk de groote visscherij. Morgen zullen zij reeds vergaderen over de voorstellen van wet wegens het 1ste boek van het Wetboek van Strafregt, terwijl de centrale afdeeling zal bijeenkomen: 1°. ter behandeling van het ontwerp nopens de Dedemsvaart; en 2°. ter behandeling van de voorstellen ten opzigte van het Strafwetboek.

— De zaak van den Heer C. A. Thieme, uitgever der *Arnhemsche Courant*, zal op Dingsdag den 12den Mei, voor den Hoogen Raad worden behandeld. De Raadsheer Mr. F. de Greve zal het rapport uitbrengen, de Adv.-Gen. Mr. A. Deketh de functien van het Openbaar Ministerie waarnemen, en Mr. Dink Donken Curtius als verdediger optreden.

— De Burgemeester van Delft en de Hoogleeraar aan de Koninklijke Akademie aldaar, Roorda, berigten, dat er thans in een geschikt gebouw in genoemde stad eene inrigting tot stand is gebragt, bestemd tot huisvesting en verdere verzorging van jongelieden, welke door hunne ouders of voogden aan hun toezigt zullen toevertrouwd worden. Aan het hoofd dier inrigting is geplaatst Mr. de Wit, doch het geheele opzigt wordt gehouden door de twee bovengenoemde Heeren. Het kostgeld enz. is f 600 jaarlijks.

ROTTERDAM, 27 April.

Onder de bewijzen van zeldzaam vroege rijping werke het tegenwoordig voorjaar opgeleverd, mag met regt genoemd worden, dat heden ter graanmarkt aldaar frissche en sterk ontwikkelde gerst-aren zijn aangebragt, van welke ons eenige vertoond werden, en die gegroeid zijn op het land van de weduwe Boender, in den Beijerlandsepolder, ongeveer twee uren zuidwaarts van het hier nabij liggend Oud-Beijerland gelegen.

UTRECHT, 24 April.

Het Collegie van Diakonen der Ned. Hervormde Gemeente alhier, heeft aan de Tweede Kamer van de Staten-Generaal een Adres gerigt, houdende bezwaren tegen het ontwerp der armenwet, hetwelk onder den vorigen Minister van Binnenl. Zaken was gereed gemaakt, waarbij zij opentlijk verklaren:

Dat Diakonen, met overleg en volledige goedkeuring des Breeden Kerkeraads, zich bezwaard achten met alle bepalingen, welke in strijd met eenig door de Algemeene Christelijke Synode der Hervormde Kerk gearresteerd Reglement en zonder tusschenkomst van eenige wettige kerkelijke vergadering tot stand gebragt, de zelfstandigheid der Diakoniën, als Kerkelijke ligchamen, zoude vernietigen en Diakonen, in geval van verschil, in plaats van aan hunne Kerkelijke Overheid, aan de uitspraak van Burgerlijke Collegiën onderwerpen.

Dat, vermits het wetsontwerp, op louter Staatshuishoudkundigen grond steunende, de stoffelijke behoefte eenigzijn in aanmerking neemt, zonder acht te slaan op de oorzaak der armoede, Diakonen dit niet geheel overeenkomstig achten met het doel der Diakonale instelling, welke, zoo als zij door Christelijke liefdegaven is tot stand gebragt, alzoo ook bij de uitreiking aan de bewaring en opbouw van Christelijken zin bij de armen moet worden dienstbaar gemaakt.

Dat, wanneer naar dit wetsontwerp aan den *geboren* Utrechtenaar bedeeling zal worden toegekend, die welligt nimmer of ooit tot de kerkelijke gemeente van Utrecht zal behoord hebben, zoodanige uitreiking geheel in strijd zal zijn met het doel der *vrijwillig* toevertrouwde giften, welke ingezameld worden voor hen, die, tot de Utrechtsche gemeente behoorende en aldaar persoonlijk aanwezig, eerlijke armoede lijden onder het oog hunner geloofsgenooten en onder het opzigt van Diakonen zich bevinden, die bij Kerkelijke door den Koning gesanctioneerde verordeningen tot uitreiking over de geheele uitgestrektheid der kerkelijke gemeente gehouden zijn.

Dat het voorts bij U Edel Mog. geen betoog behoeft, dat door geene Staatswet inbreuk vermag te worden gemaakt op het Eigendomsregt van eenig wettig erkend ligchaam, noch van eenig particulier fonds, hoedanig de liefdegiften zijn, welke door voorvaderen en tijdgenooten als leden eener *kerkelijke gemeente* bijeengebragt, door de *onvergolden* welwillendheid van leden dierzelfde gemeente als Diakonen worden uitgereikt, naar den wil en de bedeeling der gevers zelve, in overeenstemming met de kerkelijke verordeningen en plaatselijke gebruiken, van welke onbekrompen uitreikingen aan den Staat wel de heilzame vrucht, maar geenszins het beheer toekomt.

Dat, zoo als bij de Memorie van Toelichting des wetsontwerps teregt wordt aangemerkt, »de uitvloeisels der godsdienstige liefdadigheid in Nederland »behooren tot de voornaamste middelen, om de armoede te lenigen" — ook de ondergeteekenden durven vertrouwen, dat het door tusschenkomst van U Edel Mog. verhoed moge worden, dat deze uitvloeisels der godsdienstige liefdadigheid, door de aanneming van dusdanig wetsontwerp worden gestoord en afgeleid, daar zij in de voorgestelde wet een krachtig middel zien tot uitdooving dier bijzondere liefdadigheid, welke door een vrij beheer en ongedwongen uitreiking leeft, ten blijke waarvan tot heden, overeenkomstig de inlichtingen der Regering zelve, de *kerkelijke* gemeenten in den nood der armen, voor verre weg het grootste gedeelte, ongedwongen hebben voorzien; zoodat zij ten slotte vermeenen den wensch te mogen uiten, dat U Edel Mog. waken zullen, dat ook geene *kerkelijke* personen in hunne wettige regten verkort worden, zoo als zoude kunnen geschieden door de bekrachtiging eener Staatswet, welke de vrije werking eener zoo eerwaardige *kerkelijke* betrekking, ook door invoering van het voorgesteld onderstands-domicilie, vernietigende, allerlei verwarring zoude kunnen te weeg brengen en eindelijk ten gevolge hebben, dat welligt de last van het geheele armbestuur, bij ontstentenis van eenigzins genoegzame kerkelijke giften, aan de aanhoudende zorg der Regering werd overgelaten.

SCHIERMONNIKOOG, 21 April.

Den 19den is in het N. O. Gat, in de nabijheid alhier, gestrand het Engelsch brikschip the Loyal, gevoerd door Kapt. G. Lancaster, komende van Stockton en bestemd naar Hamburg. De alhier bestaande boot van de Noord- en Zuid-Hollandsche Reddingmaatschappij was bemand door Andries Steffens, Sjoerd de Jong, Johannes Wiersma, Jacob Remts, Teen en Heero Lootsman, benevens Auke de Boer, door den Directeur ter redding der schipbreukelingen afgezonden, en nadat zij ruim drie uren in zee had doorgebragt, hadden de angstig op het strand wachtende aanschouwers het genoegen, haar, met de moedige redders, waaronder een 73jarige, benevens 8 geredden, op het eiland terug te zien.

ASSEN, 23 April.

De Heer E. A. Smidt, Wethouder dezer stad, en vroeger handelaar in wijnen en sterke dranken, deed eenige dagen geleden de stad, in den persoon van haren Burgemeester, bij deurwaardersakte sommeren, om hem terug te geven f 28,483.29½ (onder korting der bij wederuitvoer ontvangen restitutie) wegens over de jaren 1830—1845 betaalde opcenten op 's Rijks belasting op de dranken, als zullende het reglement, krachtens hetwelk die opcenten geheven zijn, van eene onbevoegde magt zijn uitgegaan. De sommatie zonder uitwerking blijvende, volgde eene dagvaarding voor de Arrondissements-Regtbank alhier, tegen Maandag eerstk. Met gespannen verwachting ziet men hier den uitslag te gemoet van een geding door een harer Wethouders tegen onze stad aangevangen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

KAAP DE GOEDE HOOP.

5 Februarij.

Te Port Elizabeth heeft men eene maatschappij opgerigt, genaamd: »De Maitland-Mijn-Maatschappij," met een kapitaal van £ 10,000, in 200 aandeelen van £ 50 elk, ten einde de loodmijnen in de nabijheid van die plaats te bewerken. Men zegt dat deze mijnen reeds ten tijde van het Hollandsch bestuur geëxamineerd werden door Majoor van Dehn. Een monster van den erts uit de mijn genomen, is in Engeland beproefd geworden, en bevonden 60 pCt. lood, en 26 oneen zilver per ton te bevatten, zijnde tweemaal zoo veel als de loodmijnen in de noordelijke gedeelten van Engeland. Een comité is reeds benoemd, hetwelk de plaats, waarop de loodmijn gelegen is, overgenomen heeft van den eigenaar, den Heer Bevan, voor £ 2,000. Die grond is 3,000 morgen groot, en eene goede reeplaats.

IJSLAND.

Men verzekert, dat de Kroonprins van Denemarken, onder welks gebied IJsland behoort, binnen kort een reis derwaarts zou doen.

— Een Deensch blad deelt belangrijke berigten uit IJsland mede, betrekkelijk de uitbarsting van den Hekla en hare gevolgen. Daarin wordt, onder anderen gezegd, dat de lava reeds op den 9den September ll. eene uitgebreidheid van 2 Deensche mijlen, 40 of 50 ellen hoog bedekt had; en toch is deze lava onder de steeds uitvloeijende massa's op nieuw bedolven. Bij het afzeilen van het postschip was slechts één hoeve door de lava vernield, hetwelk men voornamelijk daaraan toeschreef, dat die vloeistof belangrijke hoogten en zelfs kleine bergen in haren loop ontmoette, waarvan echter vele reeds onder den aandringenden stroom verdwenen waren. De asch is over het geheele land verspreid, en het vee, dat op de aldus vergiftigde weilanden weidde, is door verschillende ziekten aangetast, waarvan de meeste den dood van het dier hebben ten gevolge gehad. Onder anderen krijgen de schapen beenachtige uitwassen aan de pooten, die allengs zoo groot worden, dat de dieren niet meer loopen kunnen. Hetzelfde verschijnsel wordt ook opgemerkt aan de onderste kinnebak, die tot eene ongewone grootte uitwast. Uit de tanden der onderste kinnebak groeit tevens een beenachtige spitse uitwas, die in het bovenste kakebeen overgaat, en den dood van het dier veroorzaakt; aan de beide laatste toevallen zijn ook de paarden onderworpen. Bij het doode vee vond men vulkanische asch in de darmen. Duurt de uitbarsting voort tot het begin van Mei, dan blijft den inwoners, waarvan geen enkele zoo goed van hooi voorzien is, dat hij zijn vee langer dan tot dien tijd op stal kan houden, niets over dan het vee te slagten of op de vergiftigde weiden

aan den roem prijs te geven. Men heeft reeds vermeld, dat de Geiser en de Stokkur sedert de uitbarsting hunne springkracht verloren hebben; maar ook de meeste warme bronnen in de nabijheid van den Hekla zijn verkoeld. Diegenen, welke nabij den vulkaan wonen, hebben nog waargenomen, dat het noorderlicht zich om zijn top bijeentrekt, alsof het daarvan uitging. Misschien is dit een gevolg der electriciteit.

SPANJE.

MADRID, 20 April.

De Generaal Sanz is tot Minister van Oorlog benoemd en heeft den eed reeds afgelegd; het Ministerie is nu voltallig. Men verwacht, dat de Cortes spoedig zullen bijeengeroepen worden, om te beraadslagen over de wet op de dotatie der geestelijkheid en het nieuwe tarief, en dan ontbonden zullen worden.

— Gisteren nacht zijn hier vele aanzienlijke ingezetenen in hechtenis genomen, die tot de ultra-liberale partij behooren. Waarom dit geschied is, weet men niet, maar men vermoedt dat de Regering gewaarschuwd was, dat er eene volksbeweging op handen zou zijn. Er was daarom ook bevel gegeven, dat er geene zamenscholingen mogten plaats hebben bij de Puerta del Sol, eene plaats waar het volk gewoon is bij voorkeur zich te verzamelen.

— De berigten uit Galicie beginnen thans ongunstig te worden; men meende, dat de opstand daar geheel onderdrukt was; doch het blijkt uit een berigt van den Generaal Concha, welke daarheen was gezonden, dat hij de stad Lugo, waar de opstandelingen zich versterkt hadden, niet had kunnen nemen, maar onverrigter zake naar Coruna teruggetrokken was. — Ondertusschen zou de opstand zich alleen bepalen tot de steden Lugo en Pontevedra, zonder ergens elders eenige overeenstemming te ontmoeten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 15 April.

Het gedenkteeken voor Keizer Franz, hetwelk op de Burgtplaats wordt opgerigt, zal den 16den Julij onthuld worden. Bij die gelegenheid worden HH. MM. de Koningin van Napels, Beijeren en Pruissen verwacht, en reeds is men bezig groote voorbereidselen tot hunne ontvangst en voor dit feest te maken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 23 April.

Z. M. heeft bepaald, dat, wegens de revolutionnaire woelingen, die in de laatste dagen in de voormalige Poolsche gewesten hebben plaats gehad, een naauwer toezigt op de voortbrengselen der Poolsche drukpers gehouden zal worden, en dus ook die werken, welke meer dan 20 vel druks beslaan, aan de censuur onderworpen zullen zijn; bovendien worden alle periodieke geschriften als dagbladen beschouwd en moeten van eene voorloopige toestemming des Ministers van Binnenl. Zaken ter uitgave voorzien zijn.

— De geleerde A. von Humboldt is weder door de Hoogeschool te Erlangen tot Doctor in de Wijsbegeerte benoemd. Thans heeft hij *negentien* doctorale graden van verschillende Hoogescholen ontvangen; doch het getal ridderorden, waarmede Koningen en Vorsten hem heide hebben bewezen, overtreft nog dat van de Akademische graden.

— De Erfprinses van Hohen-Zollern-Sigmaringen, geboren Prinses van Baden, is Donderdag voor Paschen tot de Katholijke Kerk overgegaan.

— Uit Breslau wordt van den 17den gemeld, dat het gebeurde met de boeren in Gallicie ook invloed heeft op die van Opper-Silesie welke almede beginnen de heerediensten te weigeren; dit zelfde had in Posen plaats; terwijl ook van dergelijke pogingen om zich van de hen opgelegde lasten te ontdoen, berigten uit Königgratz in Boheme waren ingekomen.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 19 April.

Den 17den is in de Tweede Kamer der Standen door de Pfaltzer afgevaardigden een voorstel gedaan, tot herstelling van de vrijheid der drukpers volgens de grondwet. In die strekking was een verzoekschrift ingeleverd door 10 stedelijke en 36 plattelands-gemeenten van de Pfaltz, met 2566 onderteekeningen. Het adres en voorstel is aan eene commissie in handen gegeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 April.

De Kamer van Afgevaardigden heeft het ontwerp van wet door een harer leden ingediend, om het regt op het zout van 30 tot op 10 centimes te verminderen, met 240 tegen 26 stemmen aangenomen. De Ministers hadden het bestreden.

— Er bevinden zich thans in ons land 4,525 uitgewekenen, die ondersteuning erlangen en 7,778 niet ondersteunden; onder de eersten zijn 3,770 Polen, onder de laatsten 6,421 Spanjaarden; de overigen zijn Italianen en Duitschers. In het geheel 12,208 uitgewekenen.

— De Aartsbisschop van Parijs heeft de geestelijken van zijn kerspel aangeschreven, om een *Te Deum* te doen zingen, voor het behoud van het leven des Konings, en wel op den 1sten Mei, zijnde het feest van des Konings verjaardag.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 April.

Bij een Koninklijk besluit wordt alhier een Museum van Natuurlijke Historie opgerigt.

— De beraadslaging door de verheffing van het nieuwe ministerie verwekt, is in de Kamer voortgezet. De Heer Orts zeide: dat naar zijn oordeel de Heer Rogier van een elk toekomend regt had gebruik gemaakt; dat deze de liberale denkwijze heeft behoed van in eenen strik te vallen. Dat de Heer Rogier aanspraak heeft op 's lands erkentelijkheid. Daarna heeft hij betoogd, dat de woorden van Jezus: *Mijn rijk is niet van deze wereld*, de scheidslinie hebben afgebakend, welke altijd tusschen het wereldlijk en geestelijk gezag zoo hebben moeten bestaan, terwijl deze andere spreuk uit het Evangelie: *Geeft aan den Keizer wat aan den Keizer toekomt, en aan God hetgeen aan God toekomt*, moet verstaan worden in dezen zin: Laat aan het burgerlijk gezag uws vaderlands de onafhankelijkheid, welke de vrijgevigste constitutie der wereld aan hetzelve toekent, zonder de geestelijkheid iets te verlangen overig te laten; want al hare regten zijn door dezelfde Constitutie bekrachtigd.

De Baron d'Huart, Minister van Staat, nam nu het woord, maar het stveed geweldig met de gevoelens van gematigdheid en verzoening, waarvan hij beweerde de verdediger te zijn, en was slechts een aaneenschakeling van vergalde tegenbeschuldigingen.

Zijn uitval heeft dadelijk een verpletterend antwoord van den Heer Rogier uitgelokt, die den voormaligen met den tegenwoordigen d'Huart vergeleek, en zijne wonderlijke omkeering aantoonde. Voorheen toch was hij lid van eene stelselmatige oppositie; thans is hij een volslagen hoveling en hoofsche vleijer geworden. Hierna kwam de beurt aan de Ministers Dechamps, d'Anethan en Malou, die bij God en alle Heiligen gezworen en openlijk gezegd hadden, dat men hen nooit bij een homogene of constellig Ministerie zou kunnen plaatsen, en dat zij het zelfs niet zouden goedkeuren. Nogthans zitten die drie mannen daar met hunne elastieke consciencien op de bank der Ministers, waaruit men moet besluiten, dat zij een ministerie tegen hunnen wil uitmaken.

De redevoering van den Heer Rogier verlokte de Kamer en de tribunes; zelfs zijne tegenstanders werden gedwongen hem gelijk te geven, en er kwamen herhaalde juichingen uit de openbare tribunes.

De Heer Fleussu, van Luik, herinnende dat de tegenwoordige Minister Dechamps zich ten tijde van het Congres door ultra-revolutionaire schriften deed kennen. Hierna heeft hij de zaak van Retsin aangegrepen. Die man is in twee jaren uit den staat van dienstbode tot dien van ontvanger met 5 à 6,000 frs. bezoldiging opgeklommen. Deze daadzaak is hoogstsprekend, willekeurig, ongeoorloflijk; en toch, waar is er nu wel sprekender bewijs van den verborgen invloed van zekere partij. Die kerel was niet slechts een ontrouw en onbekwaam beambte, maar ook een doortrapt schijnheilige; want volgens zekere geruchten bedroog hij de godvruchtige menschen, verkoopende hun konijnenbeentjes voor reliquiën van Heiligen. Retsin heeft vanders gezocht het Openbaar Ministerie, om te hooren, hij heeft zijne regters bedreigende dat hij binnen 6 maanden wel zoude uit zijn. En vóór en die tijd nog verstreken was, stond hij op vrije voeten, door bevel van den Minister van Justitie, den Heer de Theux.

De ergernis hierdoor gegeven is des te grooter, daar de Minister geen woord gesproken heeft om zich te verdedigen. Dienvolgens heeft de Heer Fleussu gevraagd, dat al de stukken over Retsin ten burele werden nedergelegd.

Dit voorstel werd van alle kanten ondersteund en het rumoer zoo groot, dat de Baron d'Anethan zijn woord moest geven, dat hij des anderen daags ten minste een deel der stukken zou inbrengen.

In de volgende zitting gaf de Minister eenige stukken, doch niet alle, onder voorwendsel dat eenige verloren waren, en wilde bewijzen dat hij bedrogen was, en had ons bevolen Retsin weder gevangen te zetten. (*Septentrional.*)

— Brieven uit den Amerikaanschen staat van den Missouri ontvangen, melden dat de Eerw. Heer de Theux, Belgischen Jesuit en broeder van onzen Minister van Binnenl. Zaken, aldaar is overleden.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 27sten April de Heer F. J. Leroi, van Rotterdam, in de Medicijnen, na publieke verdediging zijner Dissertatie: *de Irritabilitate Musculorum.*

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde Gemeenten te Monnikendam, Zuidzype, Tsum, Berlicum en Schraad uitgebragte beroepen op DD. Broedelet Dz. te Burgerdam, Wanrooy te Kwadijk, Cannegieter Wz. te Arum, de Boer te Hallum, en den Candidaat J. H. Seemerink.

OVERTOGT OVER DE LANDENGTE VAN PANAMA.

(*Vervolg van* N° 49.)

Cruces ligt op een kleine hoogte, en de weg leidt weldra door een digt bosch en is meestal slechts breed genoeg voor een muilezel. Hoewel die weg de slechtste is [illegible] en de wereld [illegible] zijne gelijken moge hebben, verdient de Spaansche Regering allen dank voor die onderneming, en deze geeft tevens een maatstaf om de geweldige zwarigheden van een kanaal te berekenen. De eenige zwarigheid die deze weg niet heeft, is die van groote steilten. Het vermijden daarvan heeft den aanleg zeer verzwaard, de eerste helft van den weg loopt wel voor een vierde door gesprongen of uitgehouwen rotsen; het pad zelf is zoo smal, dat alleen de bewonderenswaardige zekerheid der muilezels het veilig kan betreden; de ruiter is altijd in vrees om zijne knieën tegen de rotsen te stooten, of bij een misstap een val te

doen, waarbij hij armen of beenen, ja den hals kan breken. Nu en dan vindt men ook betere einden weegs waar wij sneller konden rijden; eenige zijn geplaveid, doch meestendeels is dat plaveisel door den tijd vernield, en dan gaat het over groote steenen, tot groote vermoeijing van mensch en dier. De prachtvolle natuur biedt eenige vergoeding voor die bezwaren; de rijkdom en afwisseling in het plantenrijk overtreft alles wat ik in West-Indië of Guyana zag, en heerlijk schieten de klimmende en lagere gewassen aan den rand van den weg op, naar het licht dat door den aanleg van dien weg tusschen het geboomte straalt.

Hier en daar heeft men een uitzigt op bergketenen, de tusschenliggende dalen af op een Negerhut met bananen omgeven. Het gebergte is hier niet hoog, zoo op het oog schijnt geen der bergtoppen meer dan 1,800 voet boven de zee te zijn verheven.

Op halfweg overviel ons een vreeselijke regen, onze mantels beschutten ons vrij goed, terwijl overigens onze breedgerande stroohoeden ons tot regenscherm dienden. Die regen was te meer onaangenaam omdat hij die voorraad onder zich had, was achtergebleven om een onzer reizigers bij te staan. Onze geleerde die een slecht ruiter was, had al bij het afrijden verontrustende blijken van zijne onbedrevenheid getoond en was eindelijk van zijn muilezel gevallen. Na eenig vertoef kwam toch die spruit der Bogotasche wijsheid levendig, hoezeer een weinig bezeerd aan, en met hem onzen voorraad, een groote troost; want die ooit zulke togten heeft gedaan, weet dat een lang verwacht onthijt een voorval is dat vermelding verdient. Naar geest en ligchaam gesterkt, vervolgen wij onzen weg, en na het doorworstelen van nog sommige moeilijke gedeelten, werd de tweede helft toch veel dragelijker. De weg was nu opener, en leidde ten laatste door vlakten en savannen, tusschen heuvelen en bosschen. Wij leden veel last van den modderigen weg, door den laatsten regen nog veel verergerd. Kort voor zonnenondergang zagen wij den berg Ancon, op welks helling de stad Panama ligt, en tegen zeven ure rusten wij uit in het Hotel del Isthmo.

198ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

17de Lijst. N°. 10701 een prijs van *f* 1000.
18de » Geene.
19de » N°. 5301 een prijs van *f* 1000.
20ste » N°. 13963 een prijs van *f* 5,000. N°. 3311 een prijs van *f* 1000.

ADVERTENTIEN.

LEYDEN, 26 April 1846. Mijne geliefde Echtgenoote A. A. L. STEENBACK, beviel heden morgen vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, welke echter kort na de geboorte overleed.

P. G. HUBRECHT.

Eenige Kennisgeving.

Mijn geliefd jongste Kindje, JACOBA CATHARINA, is heden overleden, in den ouderdom van *dertien* maanden.

LEYDEN, 28 April 1846. P. MULLER.

OPROEPING VAN SCHULDEISCHERS.

Alle bekende en onbekende Schuldeischers in het Faillissement van JAN ABRAHAM VAN NEROP, *Timmerman en Koopman*, wonende te *Leyden*, de Bevoorregte en de Pand- of Hypotheek hebbende daaronder begrepen, worden bij deze opgeroepen, om in persoon of bij gemagtigde te verschijnen op de **Eerste Bijeenkomst** ter Verificatie van Schuldvorderingen, welke zal gehouden worden *op Woensdag den* 13den *Mei* 1846, *des voormiddags ten* 11 *ure*, in de Gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*.

Tevens worden de Schuldeischers uitgenoodigd de bewijzen hunner vorderingen vóór dien tijd in te leveren, ten huize van den Ondergeteekende te *Leyden*.

Leyden, 28 *April* 1846. P. VAN OUTEREN, *Curator*.

Na het in tegenwoordigheid van de bevoegde Autoriteiten gehouden Examen der Kweekelingen, die het PHARMACEUTISCH ONDERWIJS, alhier door de verlichte en belanglooze zorg van het *Chemisch-Pharmaceutisch Genootschap* tot stand gebragt, hadden bijgewoond, is de nieuwe Cursus aangevangen. In dezelve worden de beginselen der *Natuur-*, *Delfstof- en Dierkunde*, de *Plantenkunde*, *Scheikunde en Pharmacie* onderwezen, terwijl aan de Leerlingen tevens de gelegenheid geschonken wordt, om zich in de *Planten-*, *Schei- en Artsenij-Bereidkunde* Practisch te oefenen. — Die tot deze Lessen wenscht te worden toegelaten, vervoege zich tot dat einde bij den Heer H. HERDINGH, Apotheker op de Hoogewoerd alhier.

W^M. STEYER, *Tailleur*,

Plaats, N°. 4 à la Haye,

à l'honneur de faire part qu'il vient de recevoir d'Angleterre un grand Choix d'Articles en tout ce que *Londres* offre de Nouveau et de Beau pour cette saison.

Il continue de faire avec beaucoup de succès un grand nombre de LLAMA PALETOTS.

☞ **PRIX MODÉRÉS.**

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

De groote uitvoering van het Oratorium »**PAULUS**", om eene toevallige omstandigheid uitgesteld, zal in de volgende week plaats hebben; dag en uur zullen nader in de Courant van Maandag den 4den Mei aangekondigd worden.

De Commiss.-Secret. der Maatschappij.

Leyden, 29 *April* 1846. LEEMANS.

Men is van meening, ten overstaan van den Notaris J. TOMAS, te *Leyden*, op Zaturdag den 2den Mei 1846, 's avonds ten 6 ure, bij Opbod te Veilen, en op Zaturdag den 9den Mei daarna, 's avonds ten 6 ure, bij Afslag te Verkoopen;

Een aanzienlijk, hecht, sterk, weldoortimmerd en zeer goed onderhouden HUIS, staande en gelegen aan de Westzijde van het Steenschuur te *Leyden*, geteekend met Wijk IV, N°. 263, Kadaster Sectie G, N°. 306, bevattende behalve eenen roijalen Gestucadoorden en met Marmeren Steenen bevloerden Gang en openen Trap met Stucadoorwerk, beneden een Voonkamer met Suite, groote Achterkamer, allen Behangen, Gestucadoord en van Marmeren Schoorsteenmantels voorzien, ruime Plaats, Keuken met goed Regen- en Pompwater, bijzonder grooten en verwulfden Kelder, met afgesloten Wijn- en Provisie-Kelder; boven 4 Kamers, Dienstboden-Kamer, Mangel-Kamer met Steenen Vloer, ruime Droog- en Turfzolders en verdere Gemakken, die tot eene fatsoenlijke Woning vereischt worden.

Dit Perceel kan op den 1sten Augustus 1846 worden aanvaard, en zal op den 29sten en 30sten April, van 's morgens 11 tot 's namiddags ten 3 ure, kunnen bezigtigd worden, mits vooraf belet worde gevraagd.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris J. TOMAS, waar de Voorwaarden dezer Verkooping, vóór de Veiling gedurende 8 dagen ter lezing zullen gereed zijn, en waar, na de Veiling, van Maandag den 4den tot Vrijdag den 8sten Mei, Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

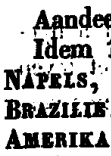

bij Opbod en Afslag, op Zaturdag den 2den Mei 1846, 's avonds ten 6 ure, aan den Burg te *Leyden*, van:

N°. 1. Een HUIS te *Leyden*, aan de Oostzijde van de Rijnstraat, Wijk II, N°. 157; en

N°. 2. Een HUIS te *Leyden*, aan de Zuidzijde van het Levendaal, Wijk III, N°. 209.

Deze Percelen zullen dagen vóór en op den Verkoopdag voor een ieder te zien zijn. Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris J. TOMAS.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 27 APRIL.

			Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	»	2½ pCt.	59⅝	59⅝	59⅝
Dito dito	»	3 »	71⅛	72⅛	
Dito dito	»	4 »	94⅛		
O. I. Leening	»	4 »	93⅝		
Amortisatie Syndicaat	»	4½ »	99⅞		
Dito dito	»	3½ »	83⅛		
Handel-Maatschappij	»	4½ »	167½	167½	167½
Haarlemmermeer	»	5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	»	4½ »	109½	110	
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»			
BELGIE, Certificaten	»	4½ »			
Dito Dito	»	2½ »			
Dito. bij ROTHSCHILD	»	2½ »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85	»	5 »			
Dito bij dito, onbep. stukken	»	5 »	17⅝	18⅛	
Dito	»	3 »	37	37⅛	
Coupons Ardoins	»	»			
PORTUGAL, te Londen	»	3 »	58⅝	58⅝	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	»	5 »	104⅛	104⅛	104⅛
Dito dito 1828 en 1829	»	5 »	103⅛		
Cert. bij dito 1831 en 1833	»	5 »	96		
Dito bij HOPE	»	4 »	89⅛	89⅛	
Dito bij STIEGLITZ & C°.	»	4 »	88⅝	88⅛	
Certificaten te Hamburg	»	5 »			
Inschrijving in Assign.	»	6 »	68		
Certificaten van dito	»	6 »	70		
POLEN, Certificaten	»	4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl.	300 *f*			
Dito dito	»	500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	»	» »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	»	5 pCt.			
Idem	»	4 »			
Oblig. Metalliek	»	5 »	109		
Idem	»	2½ »			
Aandeelen 28 Mei 1834	*f*	500 *f*			
Idem 1 April 1839	*f*	250 *f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à	5 pCt.			
BRAZILIE, 1843	»	5 »	86	86⅛	86
AMERIKA,	»	5 »			
Dito	»	6 »			
Dito Bankactiën	»	5 »			
MEXICO,	»	5 »	32		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.